

Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμος του 1990 εκδίδεται με δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 23 του 1990

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ, ΔΙΚΑΙΟ-
ΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ**

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει τα ακόλουθα:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμος του 1990.

Συνοπτικός
τίτλος.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγικές Διατάξεις

2.—(1) Οι όροι του παρόντος Νόμου, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια, έχουν την έννοια που τους δίνει το άρθρο 2 των περί Δικαστηρίων Νόμων του 1960 μέχρι 1988.

Ερμηνεία.
14 του 1960
50 του 1962
11 του 1963
8 του 1969
40 του 1970
58 του 1972
1 του 1980
35 του 1982
16 του 1983
29 του 1983
41 του 1983
16 του 1984
51 του 1984
83 του 1984
93 του 1984
18 του 1985
71 του 1985
89 του 1985
96 του 1986
317 του 1987
49 του 1988.

(2) «Δίκη διαζυγίου» σημαίνει δίκη διαζυγίου που ζητείται είτε για λύση γάμου που έχει ιερολογηθεί σύμφωνα με τους θρησκευτικούς κανόνες της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας είτε για τη λύση πολιτικού γάμου μεταξύ προσώπων που ανήκουν στην ελληνική κοινότητα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Δικαστήρια—Δικαστές—Γραμματεία

3.—(1) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια συγκροτούνται:

Οικογενειακά
Δικαστήρια.

(α) Σε δίκη για διαζύγιο από τρεις δικαστές, όπως προβλέπεται στην υποπαράγραφο (α) της παραγράφου 2(Α) του Άρθρου 111 του Συντάγματος·

(β) σε κάθε άλλη δίκη από ένα μη κληρικό δικαστή του Οικογενειακού Δικαστηρίου.

(2) Σε περίπτωση που η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία δεν αποδέχεται ο διοριζόμενος από αυτή κληρικός Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου να προεδρεύει και στις δίκες για τη λύση πολιτικών γάμων ή ο κληρικός Πρόεδρος αρνείται να προεδρεύει και στις δίκες για τη

λύση πολιτικών γάμων, το Ανώτατο Δικαστήριο διορίζει και Πρόεδρο του Οικογενειακού Δικαστηρίου ο οποίος θα προεδρεύει σε δίκες για τη λύση πολιτικών γάμων.

Αριθμός
Οικογενειακών
Δικαστηρίων.

4.—(1) Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, η Δημοκρατία διαιρείται σε επαρχίες και για κάθε επαρχία συγκροτείται ένα Οικογενειακό Δικαστήριο.

(2) Το Ανώτατο Δικαστήριο, με διάταγμά του που δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, μπορεί να μεταβάλλει τον αριθμό και τα όρια των επαρχιών αυτών, να ενοποιεί δύο ή περισσότερες επαρχίες ή να διαιρεί οποιαδήποτε επαρχία για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου.

(3) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (3), οι εκάστοτε υφιστάμενες διοικητικές περιφέρειες θα είναι οι επαρχίες για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου.

Προσόντα
διορισμού
δικαστών.
Εξουσίες
και καθήκοντα
δικαστών.

5. Για το διορισμό δικαστή Οικογενειακού Δικαστηρίου απαιτούνται τα προσόντα που καθορίζονται στο Άρθρο 111.2(A)(α) του Συντάγματος.

6. Οι δικαστές των Οικογενειακών Δικαστηρίων ασκούν τις εξουσίες και τα καθήκοντα που τους ανατίθενται από το Σύνταγμα, τον παρόντα ή οποιοδήποτε άλλο, εκάστοτε σε ισχύ νόμο.

Μισθός και
όροι
υπηρεσίας
δικαστών.

7. Ο Πρόεδρος και οι δικαστές των Οικογενειακών Δικαστηρίων θα έχουν την ίδια αντιμισθία και θα υπηρετούν με τους ίδιους όρους υπηρεσίας όπως Ανώτερος Επαρχιακός Δικαστής ή Επαρχιακός Δικαστής, αντίστοιχα.

Όρκος ή
επίσημη
διαβεβαίωση.

8.—(1) Οι δικαστές των Οικογενειακών Δικαστηρίων οφείλουν, πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του λειτουργημάτων τους, να ομόσουν και υπογράψουν ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου ή δύο τουλάχιστο μελών του το δικαστικό όρκο που καθορίζεται στον Πίνακα του περι Δικαστηρίων Νόμου.

(2) Αν ο Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου είναι κληρικός, θα δίνει αντί όρκου επίσημη διαβεβαίωση με περιεχόμενο ίδιο με αυτό του δικαστικού όρκου.

Προσωρινοί
διορισμοί.

9.—(1) Σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή ανικανότητας δικαστή Οικογενειακού Δικαστηρίου, το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να διορίσει μέλος της δικαστικής υπηρεσίας που έχει τα προσόντα που ορίζει το Άρθρο 111 του Συντάγματος, για να εκτελεί τα καθήκοντα και να ασκεί τις εξουσίες δικαστή Οικογενειακού Δικαστηρίου για το χρονικό διάστημα και υπό τους όρους που θα καθορίζονται στο έγγραφο διορισμού.

(2) Αν ο Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου είναι κληρικός, σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή ανικανότητάς του, η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία θα διορίζει προσωρινό αντικαταστάτη. Αν η Εκκλησία παραλείψει να προβεί στο διορισμό αυτό σε εύλογο χρονικό διάστημα, το Ανώτατο Δικαστήριο θα διορίζει τον προσωρινό αντικαταστάτη.

(3) Η Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία ή το Ανώτατο Δικαστήριο, ανάλογα με την περίπτωση, μπορούν εκ των προτέρων να διορίσουν τα πρόσωπα τα οποία θα εκτελούν, δυνάμει των εδαφίων (1) και (2), τα καθήκοντα του Προέδρου ή των δικαστών του Οικογενειακού Δικαστηρίου σε περίπτωση προσωρινής απουσίας ή ανικανότητάς τους.

Γραμματεία.

10. Ο Αρχιπρωτοκολλητής και οι υπάλληλοι των Πρωτοκολλητείων των Επαρχιακών Δικαστηρίων θα ασκούν καθήκοντα Γραμματείας των Οικογενειακών Δικαστηρίων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
Δικαιοδοσία—Δίκαιο

11. Τα Οικογενειακά Δικαστήρια θα ασκούν τη δικαιοδοσία και τις εξουσίες που τους ανατίθενται δυνάμει του Άρθρου 111 του Συντάγματος, του παρόντος Νόμου και οποιουδήποτε άλλου νόμου.

Δικαιοδοσία
Οικογενειακών
Δικαστηρίων.

12.—(1) Το Οικογενειακό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ακούει και να αποφασίζει για οποιοδήποτε ζήτημα, όταν:

Κατά τόπο
αρμοδιότητα.

(α) Ο ενάγων ή ο εναγόμενος έχει τη διαμονή του ή τον τόπο διεξαγωγής της εργασίας του μέσα στην επαρχία για την οποία ιδρύθηκε το Οικογενειακό Δικαστήριο·

(β) η διαφορά αφορά ανήλικο και ο ανήλικος διαμένει μέσα στην επαρχία για την οποία ιδρύθηκε το Οικογενειακό Δικαστήριο.

(2) Σε περίπτωση που το Οικογενειακό Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εγέρθηκε οποιοδήποτε ζήτημα, δεν είναι κατά τόπο αρμόδιο, δυνάμει των προνοιών του παρόντος Νόμου, μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο κατά τόπο Οικογενειακό Δικαστήριο.

13. Οι αποφάσεις του Οικογενειακού Δικαστηρίου, όταν αποτελείται από περισσότερους του ενός δικαστές, λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

Απόφαση
κατά
πλειοψηφία.
Εφαρμοζόμενο
δίκαιο.

14. Τα Οικογενειακά Δικαστήρια:

(α) Κατά την εκδίκαση αγωγών διαζυγίου, θα εφαρμόζουν το δίκαιο το οποίο καθορίζεται στην παράγραφο 2(Β) του Άρθρου 111 του Συντάγματος·

(β) κατά την εκδίκαση οποιουδήποτε άλλου ζητήματος, θα εφαρμόζουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1990 το δίκαιο το οποίο εφαρμοζόταν κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί της Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμου του 1989, εκτός αν το ζήτημα που εκδικάζεται ρυθμιστεί διαφορετικά με νόμο.

95 του 1989.

15.—(1) Η δικαιοδοσία των Οικογενειακών Δικαστηρίων θα ασκείται σύμφωνα με τη δικονομία και πρακτική που καθορίζεται από οποιοδήποτε διαδικαστικό κανονισμό που εκδίδεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Πρακτική
και
δικονομία.

(2) Μέχρι την έκδοση διαδικαστικού κανονισμού δυνάμει του εδαφίου (1), τα Οικογενειακά Δικαστήρια θα ακολουθούν, κατά το δυνατόν, τους διαδικαστικούς κανονισμούς, τη δικονομία και πρακτική που ακολουθείται κατά την εκδίκαση αστικών υποθέσεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εξουσίες των Οικογενειακών Δικαστηρίων

16.—(1) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια ασκούν, τηρουμένων των αναλογιών, όλες τις εξουσίες που διαλαμβάνονται στο Τέταρτο Μέρος των περί Δικαστηρίων Νόμων.

Εξουσίες
των Οικογε-
νειακών
Δικαστηρίων.

(2) Τα Οικογενειακά Δικαστήρια ασκούν επίσης όλες τις εξουσίες που παρέχονται στα Επαρχιακά Δικαστήρια δυνάμει του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου.

Κεφ. 6
11 του 1965
161 του 1989.

17.—(1) Σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης ή σε περίπτωση που δίνεται γνωστοποίηση στον Επίσκοπο σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου ή σε περίπτωση που καταχωρείται αγωγή διαζυγίου, το Οικογενειακό Δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση ενός από τους συζύγους, εφόσο το επιβάλλουν λόγοι επιείκειας και ενόψει των ειδικών συνθηκών του

Εξουσίες
Οικογενειακών
Δικαστηρίων
σε περίπτωση
διακοπής της
συμβίωσης.
22 του 1990.

καθενός από τους συζύγους και του συμφέροντος των παιδιών, να παραχωρήσει στον ένα σύζυγο την αποκλειστική χρήση ολόκληρου ή τμήματος του ακινήτου που χρησιμεύει ως κύρια διαμονή των ιδίων (οικογενειακή στέγη), ανεξάρτητα από το ποιος από αυτούς είναι κύριος ή έχει απέναντι στον κύριο το δικαίωμα της χρήσης του. Η απόφαση του Οικογενειακού Δικαστηρίου υπόκειται σε αναθεώρηση, όταν το επιβάλλουν οι περιστάσεις. Αν το δικαίωμα χρήσης της οικογενειακής στέγης πηγάζει από σχέση εργασίας ανάμεσα στον έναν από τους συζύγους και έναν τρίτο, η παραχώρηση της χρήσης της στον άλλο σύζυγο από το Οικογενειακό Δικαστήριο, σύμφωνα με τους όρους της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να γίνει, μόνο εφόσο συναινεί σ' αυτό και ο τρίτος.

22 του 1990.

(2) Σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης ή σε περίπτωση που δίνεται γνωστοποίηση στον Επίσκοπο σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου ή σε περίπτωση που καταχωρείται αγωγή διαζυγίου, ο καθένας από τους συζύγους δικαιούται να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν, ακόμη και αν τα χρησιμοποιούσαν και οι δύο ή και μόνος ο άλλος σύζυγος. Υποχρεούται όμως να παραχωρήσει στον άλλο σύζυγο τη χρήση των οικιακών αντικειμένων που του είναι απολύτως απαραίτητα για τη χωριστή του εγκατάσταση, αν το επιβάλλουν οι περιστάσεις για λόγους επιείκειας.

22 του 1990.

(3) Οι σύζυγοι κατανέμουν, σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης ή σε περίπτωση που δίδεται γνωστοποίηση στον Επίσκοπο σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Απόπειρας Συνδιαλλαγής και Πνευματικής Λύσης του Γάμου Νόμου ή σε περίπτωση που καταχωρείται αγωγή διαζυγίου, τη χρήση των κινητών που ανήκουν και στους δύο, σύμφωνα με τις προσωπικές τους ανάγκες. Αν διαφωνούν, η κατανομή γίνεται από το Οικογενειακό Δικαστήριο που μπορεί να επιδικάσει εύλογη αποζημίωση για τη χρήση που παραχωρεί.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Μαρτυρία και Απόδειξη

Μαρτυρία και απόδειξη.

18. Οι πρόνοιες του Πέμπτου Μέρους των περί Δικαστηρίων Νόμων, αναφορικά με τους μάρτυρες και την απόδειξη, θα ισχύουν και θα εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, και στη διαδικασία ενώπιον των Οικογενειακών Δικαστηρίων.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

Συνεδρίες Δικαστηρίου

Τόπος συνεδρίας Οικογενειακών Δικαστηρίων.

19. Οι συνεδρίες των Οικογενειακών Δικαστηρίων θα γίνονται στην κύρια πόλη της επαρχίας στην οποία έχουν την έδρα τους, σε κτίριο που ο Υπουργός Δικαιοσύνης θα παραχωρεί για το σκοπό αυτό.

Όρες λειτουργίας Οικογενειακών Δικαστηρίων.

20. Τα Οικογενειακά Δικαστήρια, με επιφύλαξη οποιουδήποτε διαδικαστικού κανονισμού, θα λειτουργούν καθόλη τη διάρκεια του έτους όλες τις εργάσιμες για τη δημόσια υπηρεσία ημέρες.

Εφέσεις.

21.—(1) Οι αποφάσεις των Οικογενειακών Δικαστηρίων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον Δευτεροβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου. Το Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο απαρτίζεται από τρεις δικαστές του Ανώτατου Δικαστηρίου, που ορίζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο για περίοδο δύο χρόνων. Το Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο, κατά

την ακρόαση και τη διάγνωση οποιασδήποτε έφεσης, δε θα δεσμεύεται από απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου για τα πραγματικά γεγονότα και θα έχει εξουσία να αναθεωρεί προσαχθείσες αποδείξεις, να συνάγει τα δικά του συμπεράσματα, να ακούει και να δέχεται περαιτέρω αποδεικτικά μέσα και, όπου οι περιστάσεις της υπόθεσης το απαιτούν, να επανακροάται μάρτυρες και να εκδίδει οποιαδήποτε απόφαση ή διάταγμα που οι περιστάσεις της υπόθεσης δικαιολογούν, περιλαμβανομένου και διατάγματος για επανακρόαση της υποθέσεως από το δικαστήριο που την εκδίκασε ή άλλο αρμόδιο δικαστήριο.

(2) Μέχρι την έκδοση διαδικαστικού κανονισμού δυνάμει του εδαφίου (1), τα Οικογενειακά Δικαστήρια θα ακολουθούν, κατά το δυνατόν, τους διαδικαστικούς κανονισμούς, τη δικονομία και πρακτική που ακολουθείται κατά την εκδίκαση αστικών υποθέσεων.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

Ποικίλες Διατάξεις

22. Σε κάθε διαδικασία ενώπιον Οικογενειακού Δικαστηρίου τηρούνται πρακτικά και σημειώσεις για τη μαρτυρία που προσάγεται.

Τήρηση
πρακτικών.

23. Κάθε δικαστήριο θα τηρεί τα βιβλία που καθορίζονται σε διαδικαστικό κανονισμό ή που προβλέπονται σε διαταγή που εκδίδει το Ανώτατο Δικαστήριο για την καταχώρηση των διαταγμάτων ή οποιασδήποτε άλλης διαδικασίας για την οποία υπάρχει διαταγή για καταχώρηση.

Αρχείο.

24. Κάθε Οικογενειακό Δικαστήριο θα έχει και θα χρησιμοποιεί, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν, σφραγίδα που θα φέρει το όνομά του.

Σφραγίδα.

25. Τα εντάλματα, διατάγματα και άλλα έγγραφα που εκδίδονται από Οικογενειακό Δικαστήριο θα σφραγίζονται με τη σφραγίδα του Δικαστηρίου το οποίο τα έχει εκδώσει.

Σφράγιση
ενταλμάτων
κτλ.

26. Το Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να εκδίδει διαδικαστικό κανονισμό, που θα δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου.

Διαδικασίες
και
κανονισμοί.

27.—(1) Τα υφιστάμενα κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί της Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμου του 1989 εκκλησιαστικά δικαστήρια των θρησκευτικών ομάδων, αναφορικά με τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις της τρίτης παραγράφου του Άρθρου 2 του Συντάγματος, θα λειτουργούν ως Οικογενειακά Δικαστήρια των εν λόγω θρησκευτικών ομάδων μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1990.

Οικογενειακά
Δικαστήρια
θρησκευτικών
ομάδων.
95 του 1989.

(2) Τα δυνάμει του εδαφίου (1) Οικογενειακά Δικαστήρια κάθε θρησκευτικής ομάδας θα εφαρμόζουν, κατά την εκδίκαση οποιασδήποτε ζητήματος, το δίκαιο το οποίο εφάρμοζαν τα εκκλησιαστικά δικαστήρια της εν λόγω ομάδας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί της Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμου του 1989, εκτός αν το ζήτημα που εκδικάζεται ρυθμιστεί διαφορετικά με νόμο.

95 του 1989.

28. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1990.

Έναρξη
ισχύος.